

Etelä-Pohjanmaan kunnat: Alajärvi, Alavus, Evijärvi, Ilmajoki, Isojoki, Isokyrö, Karijoki, Kauhajoki, Kauhava, Kuortane, Kurikka, Lappajärvi, Lapua, Seinäjoki, Soini, Teuva, Vimpeli ja Ähtäri

Lausunto

23.01.2026

Asia: VN/20544/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta laiksi perusopetuslain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Onko teillä lausuttavaa esityksen 22 pykälään koskien oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointia?

Lakiesitykseen on kirjattu, että Opetushallitus määrää tarkemmin oppiaineiden vuosiluokan oppimäärän ja koko perusopetuksen oppimäärän niistä tavoitteista ja sisällöistä, jotka oppilaan tulee vähintään saavuttaa ja suorittaa hyväksytysti. Ehdotetaan lauseen jatkoksi: opinnoissa edetäkseen. Oppimäärien tavoitteiden paikallisesta vuosiluokkaistamisesta luopuminen on tervetullut uudistus.

”Lukuvuoden aikana oppilaan arviointiin tulee sisältyä ohjaavaa palautetta” on selkeästi kirjattu.

Arvioinnin yhdenvertaisuuden toteutuminen edellyttäisi selkeämpiä ohjeita perusopetuksen päättövaiheessa Suomeen tulevien monikielisten oppilaiden arviointiin. Osaamistakuun tulee koskea myös heitä.

Onko teillä lausuttavaa esityksen 22 a pykälään koskien oppilaan arvioinnista ja opinnoissa etenemisestä päättämistä?

Tämä pykälä on selkeä.

Onko teillä lausuttavaa esityksen 22 b pykälään koskien todistuksia?

Lukuvuositoludistukselle ja päättötoludistukselle olisi hyvä olla valtakunnallisesti yhtenäinen pohja. Todistusohjat selkeyttäisivät paikallista työtä merkittävästi ja lisäisivät yhdenvertaisuutta.

Onko teillä muita huomioita esitykseen?

”Osaamistakuun täysimittainen toteuttaminen edellyttää opetussuunnitelman perusteiden oppiainekohtaisten tavoitteiden ja sisältöjen vähentämistä ja selkeyttämistä sekä keskeisten osaamistavoitteiden määrittelyä vuosiluokittain, jotta voidaan kansallisesti määritellä vähimmäisosaaminen vuosiluokalta toiselle siirryttäessä.” Juuri näin! Palataan perusasioihin ja varmistetaan niiden osaaminen.

”Esityksessä ehdotetaan, että oppilasta arvioitaisiin suhteessa oppiaineiden tavoitteisiin ja arviointikriteereihin.” Nykytilanteessa keskeinen ongelma ei suinkaan ole se, että opettajat eivät arvioisi oppilaan osaamista suhteessa oppiaineiden tavoitteisiin ja arviointikriteereihin vaan se, että tavoitteet ja arviointikriteerit muodostavat valtavan sekavan ja monitulkintaisen vyyhdin.

Opetussuunnitelman perusteissa tulisi määrätä se, mikä on oppimäärän tehtävä ja tavoite koko perusopetuksen aikana ja muodostaa ”polku” osaamisen saavuttamiseksi. Tavoite kuvattaisiin kokonaisuutena, ei pilkottuna kymmeneen keskenään eriarvoiseen osaan. Opetussuunnitelman perusteissa määrittäisiin selkeästi se, miksi, mitä ja millä vuosiluokalla opetetaan. Paikallisesti päätettävää olisi vain se, miten opetetaan. Lisäksi perusteiden valmistelussa tulisi ottaa huomioon yhdysluokkaopetus.

Opetussuunnitelman tulee olla selkeä, tiivis ja opettajalle helposti omaksuttavissa oleva arjen työkalu. Jo tämä muutos nostaisi oppimisen ja osaamisen tasoa.

Esitykseen on kirjattu, että paikallisten opetussuunnitelmapäivitysten valmistelemiseen varataan riittävästi aikaa. Opetussuunnitelman perusteet annettaisiin lain voimaantultua 1.8.2027 ja paikalliset opetussuunnitelmat tulisi päivittää 1.8.2028 mennessä. Esityksessä luvataan, että sekä lainsäädäntö että opetussuunnitelman perusteet valmistellaan mahdollisimman yksiselitteiseksi siten, että paikallisen opetussuunnitelmatyön määrä ei ole kohtuuttoman suuri. Hyvä näin. Laajan uudistuksen toimeenpano ei kuitenkaan tapahdu hetkessä. Lukuvuoden mittainen valmistelu-aika ei riitä siihen, että opettajat saisivat uudistuksen haltuun.

Valmisteluvaiheessa pidämme erittäin tärkeänä opetuksen järjestäjien paikallista kuulemistä. Etelä-Pohjanmaan kunnat ovat jo vuosia tehneet tiivistä yhteistyötä maakunnallisen opetussuunnitelman laatimisessa ja kehittämisessä. Toivomme mahdollisuutta osallistua opetussuunnitelman perusteiden valmisteluun jo ennen luonnoksien lausuntovaihetta.

Kaunisto Heli

Etelä-Pohjanmaan kunnat: Alajärvi, Alavus, Evijärvi, Ilmajoki, Isojoki, Isokyrö, Karijoki, Kauhajoki, Kauhava, Kuortane, Kurikka, Lappajärvi, Lapua, Seinäjoki, Soini, Teuva, Vimpeli ja Ähtäri